

НЕ ЗГАСАЄ ЗОРЯ

Чудовий мистецький захід під такою назвою,
присвячений пам'яті українського
поета-романтика Михайла Петренка,
відбувся 28 листопада 2014 року в районному будинку культури
міста Андрушівка Житомирської області.
І хоча ім'я його не надто відоме для широкого загалу,
на відкриття культурно-мистецького проекту
“Дивлюся на небо” зібралась численна, головним чином, молодіжна аудиторія.
Це свідчить про те, що молодь не байдужа до джерел,
з яких черпає життєдайні сили сучасна культура.
Безперечно, що ця зустріч-знайомство з творчістю Михайла Петренка
стане першою сходинкою до відродження напівзабутих імен митців,
справжніх творців української культури.

Відкрив вечір піснею “Молитва за Україну” народний аматорський ансамбль пісні і танцю “Криниченька” районного будинку культури. Майстерне виконання цього твору, проникливі та хвилюючі слова надзвичайно актуальні сьогодні, коли ми, як ніколи, маємо бути патріотами і захисниками своєї землі, викликали бурю емоцій у серцях присутніх, — зал слухав Молитву стоячи.

Воно й не дивно, що сьогодні, коли наша ненька Україна переживає нелегкі випробування і на терезах долі лежить майбутнє кожного з нас, ми шукаємо те, що змогло б знову об'єднати нашу велику українську родину. Саме таким символічним мостом єднання може стати відома українська пісня, яку багато хто вважає народною, — “Дивлюся на небо”. Та мало хто знає, що вона має свого автора, — текст її належить талановитому українському поетові-романтику *Михайлу Миколайовичу Петренкові*.

Ведучий *С.О. Когут* зробив коротенький екскурс у біографію *М.М. Петренка*. Він повідомив, що поет народився 1817 року в місті Слов'янську, що на Донеччині, в багатодітній дворянській родині *Миколи Дмитровича Петренка*. Михайло, навчаючись у Харківському університеті, брав активну участь у літературно-культурному житті міста, збирав і вивчав усну поетичну творчість. Разом з родинною літературознавців *Писаревських* він був ініціатором організації в Харкові українських музично-пісенних вечорів.

Тож, цей вечір в Андрушівці — данина пам'яті українцю-патріоту. В народі кажуть: коли народжується людина, у небі з'являється нова зоря. І чим яскравішим є її життя, тим яскравіше сяйво у зорі. Тож допоки в народі житимуть пісні *Михайла Петренка*, доти не згасне його зоря... Наче підтвердження цьому зі сцени пролунала пісня “Не згасне зоря”.

Дружними оплесками зустрів зал почесного гостя — праправнука Михайла Петренка — кандидата хімічних наук *Олександра Євграфовича Петренка*, який, аби зберегти історію свого роду, займається дослідженням життя і творчості талановитого родича-патріота, започаткувавши проект “Ідентифікація Петренків”, бо, на жаль, у біографії поета ще багато нез'ясованого та невідомого. Саме завдяки його дослідженням поступово відкриваються нові факти біографії *Михайла Петренка*.

Олександр Євграфович відразу зацікавив аудиторію розповідями про те, що *Михайло Петренко* працював повітовим стряпчим при Лебединському стряпчому суді, був одружений і мав п'ятеро дітей, друкував свої твори українською мовою. Його твір “Дивлюся на небо” публікували на своїх сторінках “Літературний альманах” (1841 р.), альманах “Молодик” (1843 р.), альманах *Амбросія Метлинського* (1848 р.). Його перу належить також вірш “Взяв би я бандуру”.

Справжнім подарунком для всіх на вечорі в Андрушівці стала пісня “Дивлюся на небо” у виконанні хорового складу народного аматорського ансамблю пісні і танцю “Криниченька”, соліст — *І.І. Гнатюк*, голос якого заворожував і підносили увись. Після цієї пісні колектив та аматорський фольклорний ансамбль “Молодички” виконали цілий віночок українських народних пісень.

Нашадок поета повідомив також, що матеріали про життя і творчість *Михайла Петренка* можна відшукати в архівах Києва, Сум, Запоріжжя, Харкова, а також у Росії. В 60-х роках XIX століття рукописні збірки його творів розповсюджувалися серед любителів поезії. Цікавим є й те, що *Михайло Петренко*, звертаючи погляд у небесний простір, мріяв скинути з себе обтяжливі пута буденності, полинати в

безмежжя Всесвіту і знайти там відповідь на одвічне питання: хто ми і яким є наше призначення в цьому світі? Мабуть, саме тому ліричні твори поета настільки близькі нам і сьогодні, коли людина змогла дістатись небес, куди так прагнула поетова душа.

Цікаві факти, пов'язані з піснею поета “Дивлюся на небо”, повідомила шанувальниця творчості **Михайла Петренка** — директор Житомирського музею космонавтики ім. С.П. Корольова **Ірина Дячук**. Вона розповіла, що **Сергію Павловичу Корольову** дуже подобався цей твір. А 22 серпня 1962 року він одержав справжній сюрприз із космосу: під час прямого зв'язку космічного корабля “Восток-4” із Центром керування польотами на Байконурі вперше в історії людства з космічної орбіти пролунала пісня, саме “Дивлюся на небо”. Головному конструктору її подарував космонавт-українець **Павло Романович Попович. І.Д. Дячук** привезла відеофільм про цю подію. Всі присутні в залі могли побачити незабутні кадри польоту **П.Р. Поповича** та почути його спів на орбіті. Копію документального фільму Ірина Дмитрівна подарувала праправнуку поета-пісника **О.Є. Петренку**. Ще додала, що цю пісню в 2007 році **Павло Попович** виконав зі сцени Житомирського обласного музично-драматичного театру імені І. Кочерги та в НТУ “Київський політехнічний інститут” під час святкування 100-річчя від дня народження **С.П. Корольова**.

Ще з однією цікавою людиною пощастило познайомитися тим, хто завітав на вечір, — академіком Національної академії наук України, директором

Космонавт Павло Попович на зустрічі в НТУУ “КПІ” заспівав “Дивлюся на небо”. Київ, 2007 р.

Головної астрономічної обсерваторії НАН України, “хрещеним батьком” Андрушівської астрономічної обсерваторії, котрий брав участь у її відкритті 2001 р., **Я.С. Яцківим**. Ярослав Степанович повідав чимало цікавих фактів про космос і **Михайла Петренка**, презентував видання “Імена України в космосі”, яке він подарував від астрономічної спільноти **О.Є. Петренку**, і вручив сувеніри директору Андрушівської астрономічної обсерваторії **Юрію Іващенку**, а глядачам — примірники журналу “Світогляд”. Ярослав Степанович прочитав свій вірш “Дорога додому”, подякувавши за чудовий захід. Слова вдячності місцевим аматорам адресували й інші гості — зав. лабораторії астроінформатики Головної астрономічної обсерваторії НАН України **Ірина Вавилова**, заступник директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України, котрий координував інженерно-конструкторські роботи при спорудженні Андрушівської астрономічної обсерваторії, **Ростислав Кондратюк**.

Директор Андрушівської астрономічної обсерваторії **Ю.М. Іващенко** також підготував усім чудовий сюрприз — повідомив про те, що серед інших малих планет, які відкрили співробітники обсерваторії, у зоряному Всесвіті з'явилася ще одна, котру названо на честь **Михайла Петренка**. Він вручив сертифікат про її відкриття **Олександрові Петренку**.

Ініціаторам культурно-мистецького проекту “Дивлюся на небо” **Ю.М. Іващенко** та начальнику відділу культури Андрушівської райдержадміністрації **Галині Білецькій** вдалося цікаво поєднати музично-пісенне мистецтво та астрономію, пропагувати серед земляків досягнення вітчизняної науки, зробити крок до відродження імен напівзабутих митців. ■

Валентина Василюк

(за матеріалами газети “Новини Андрушівщини”
№ 51 (9731) від 28 листопада 2014 р.)

АНДРУШІВСЬКА АСТРОНОМІЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ
ANDRUSHIVKA ASTRONOMICAL OBSERVATORY

СВІДОЦТВО № 35
CERTIFICATE № 35

ПРО НАЗВУ МАЛОГО ТІЛА СОЛЯНОЇ СИСТЕМИ
NAMING OF A SMALL BODY OF THE SOLAR SYSTEM

Рішенням Комісії з номенклатури небесних тіл Міжнародної астрономічної спілки (МАС) малу планету 2009 QF30 (274843) названо

As approved by the Committee on Small Body Nomenclature (CSBN) of the International Astronomical Union (IAU), minor planet 2009 QF30 (274843) has been named

МИХАЙЛО ПЕТРЕНКО
MYKHAILO PETRENKO

Елементи орбіти: Orbital elements:

Epoch 2014 Dec. 9.0 TT = JDT 2457000.5	MPC
M 142.94156 (2000.0)	
n 0.28195044 Peri. 218.67708	T = 2456493.52595 JDT
a 2.3033196 Node 179.23422	q = 1.9195674
e 0.1666083 Incl. 6.36293	
P 3.50 H 17.7 G 0.15 U 1	

Офіційна цитата з реєстру Центра малих планет (Гарвард) за номером MPC 90380:
Михайло Миколайович Петренко (1817-1862) був українським поетом. По його смерті деякі з його віршів були покладені на музику та з часом стали відомими народними піснями.

The following citation is from MPC 90380:
Mykhailo Mykolayovych Petrenko (1817-1862) was a Ukrainian poet. After his death some of his poems were set to music and subsequently became very popular songs.

Дата відкриття: 24 серпня 2009
Місце відкриття: Андрушівка
Відкривачі:
Петро Остафійчук
Юрій Іващенко

Discovery date: 2009 08 24
Discovery site: Andrushivka
Discoverer(s): Andrushivka